

Czwartek, 16 września 2021 r.

P9_TA(2021)0382

Nowa strategia UE–Chiny

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 16 września 2021 r. w sprawie nowej strategii UE–Chiny (2021/2037(INI))

(2022/C 117/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając wspólny komunikat Komisji i wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 12 marca 2019 r. pt. „UE-Chiny – perspektywa strategiczna” (JOIN(2019)0005),
- uwzględniając dialog między UE a Chinami rozpoczęty w 1995 r. na temat praw człowieka oraz 37. rundę tego dialogu, która odbyła się 1 i 2 kwietnia 2019 r. w Brukseli,
- uwzględniając zapoczątkowane w 2003 r. partnerstwo strategiczne UE–Chiny,
- uwzględniając Strategiczny program współpracy UE–Chiny 2020,
- uwzględniając globalną strategię na rzecz polityki zagranicznej i bezpieczeństwa Unii Europejskiej z czerwca 2016 r.,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (UE) 2020/1998⁽¹⁾ oraz decyzję Rady (WPZiB) 2020/1999⁽²⁾ z dnia 7 grudnia 2020 r. w sprawie środków ograniczających stosowanych w sytuacji poważnych pogwałceń i naruszeń praw człowieka,
- uwzględniając konkluzje Rady z 28 lipca 2020 r. w sprawie Hongkongu,
- uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje w sprawie sytuacji w zakresie praw człowieka w Chinach, zwłaszcza rezolucje z dnia 17 grudnia 2020 r. w sprawie pracy przymusowej i sytuacji Ujgurów w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur⁽³⁾, z dnia 18 kwietnia 2019 r. w sprawie Chin, w szczególności sytuacji mniejszości religijnych i etnicznych⁽⁴⁾, z dnia 4 października 2018 r. w sprawie masowych arbitralnych zatrzymań Ujgurów i Kazachów w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur⁽⁵⁾, z dnia 12 września 2018 r. w sprawie stanu stosunków między UE a Chinami⁽⁶⁾ oraz z dnia 15 grudnia 2016 r. w sprawie tybetańskiej akademii buddyjskiej Larung Gar i Ilhama Tohtiego⁽⁷⁾,
- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje i zalecenia w sprawie Hongkongu, zwłaszcza rezolucję z dnia 19 czerwca 2020 r. w sprawie ustawy Chińskiej Republiki Ludowej o bezpieczeństwie narodowym Hongkongu i konieczności obrony wysokiego stopnia autonomii Hongkongu przez UE⁽⁸⁾, rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie represji wobec opozycji demokratycznej w Hongkongu⁽⁹⁾ oraz zalecenie z dnia 13 grudnia 2017 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącej Komisji/ wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa dotyczące Hongkongu 20 lat po jego przekazaniu Chińskiej Republice Ludowej⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie przeglądu polityki handlowej UE⁽¹¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie chińskich kontr sankcji wobec podmiotów z UE oraz posłów do PE i do parlamentów państw członkowskich⁽¹²⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 410 I z 7.12.2020, s. 13.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0375.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 158 z 30.4.2021, s. 2.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 11 z 13.1.2020, s. 25.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 103.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 238 z 6.7.2018, s. 108.

⁽⁸⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0174.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0027.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 369 z 11.10.2018, s. 156.

⁽¹¹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2020)0337.

⁽¹²⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0255.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 21 stycznia 2021 r. w sprawie konektywności i stosunków UE–Azja ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka (PDPC) oraz inne traktaty i instrumenty ONZ dotyczące praw człowieka,
 - uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 r.,
 - uwzględniając Protokół z 2014 r. do Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy z 1930 r. dotyczącej pracy przymusowej, którego Chiny nie podpisały,
 - uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienie paryskie, które weszło w życie 4 listopada 2016 r.,
 - uwzględniając Konwencję Narodów Zjednoczonych o prawie morza (UNCLOS) podpisaną 10 grudnia 1982 r. i obowiązującą od 16 listopada 1994 r.,
 - uwzględniając raport z 25 listopada 2020 r. pt. „NATO 2030: United for a New Era” [NATO 2030 – zjednoczeni z myślą o nowej epoce] autorstwa grupy analitycznej powołanej przez sekretarza generalnego NATO,
 - uwzględniając czternasty chiński plan pięcioletni oraz zasady podwójnego obrotu i bezpiecznych łańcuchów dostaw,
 - uwzględniając art. 36 konstytucji Chińskiej Republiki Ludowej gwarantujący wszystkim obywatelom prawo do wolności wyznania oraz jej art. 4, w którym zapisano prawa „narodowości mniejszościowych”,
 - uwzględniając art. 54 Regulaminu,
 - uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Handlu Międzynarodowego,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A9-0252/2021),
- A. mając na uwadze, że w strategicznych ramach dotyczących praw człowieka i demokracji Unia deklaruje, że będzie propagować prawa człowieka, demokrację, i praworządność we wszystkich bez wyjątku dziedzinach swoich działań zewnętrznych oraz że prawa człowieka będą dla UE centralnym elementem stosunków ze wszystkimi państwami trzecimi, również z jej partnerami strategicznymi;
- B. mając na uwadze, że dzięki silnemu wzrostowi gospodarczemu i asertywnemu programowi polityki zagranicznej, w szczególności strategii inwestycyjnej oraz polityce działania w wymiarze globalnym, strategii „Made in China 2025” i inicjatywie „Jeden pas i jeden szlak”, Chiny potwierdzają swoją wzmocnioną globalną rolę zarówno jako potęga gospodarcza, jak i jako podmiot polityki zagranicznej, co jest dla UE źródłem poważnych wyzwań politycznych, gospodarczych, technologicznych i w zakresie bezpieczeństwa, które mają z kolei poważne i długotrwałe konsekwencje dla porządku światowego i stanowią poważne zagrożenie dla multilateralizmu opartego na zasadach i dla podstawowych zasad demokratycznych;
- C. mając na uwadze, że Chińska Republika Ludowa jest jednolitym, jednopartyjnym państwem komunistycznym, rządzonym przez Komunistyczną Partię Chin (KPCh) oddaną marksyzmowi–leninizmowi; mając na uwadze, że jako taka nie podziela wartości demokratycznych, takich jak wolność jednostki, wolność słowa i wolność religii;
- D. mając na uwadze, że Chiny coraz wyraźniej aspirują do bardziej globalnej roli, ponieważ prezydent Chin Xi Jinping otwarcie obiecał w swoim sprawozdaniu przedstawionym na 19. zjeździe Partii Komunistycznej w 2017 r., że do 2049 r. Chiny staną się światowym liderem pod względem wszechstronnej siły narodowej i wpływów międzynarodowych;
- E. mając na uwadze, że wieloletnia tradycja demokratyczna w Hongkongu, Makau i na Tajwanie pokazuje, że demokracja jest wartością dla narodu chińskiego;
- F. mając na uwadze, że w Makau po zakazaniu ceremonii upamiętniających rocznicę masakry na placu Tiananmen i po wywarceniu presji na organizacje medialne, by przyjęły prochińską linię redakcyjną, tego lata chińskie władze wykluczyły 21 kandydatów, z których większość to członkowie ruchów prodemokratycznych, z udziału w następnych wyborach parlamentarnych;

⁽¹³⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2021)0016.

Czwartek, 16 września 2021 r.

- G. mając na uwadze, że Chiny naruszają prawa człowieka, uchylając się przed swoimi dwustronnymi i wielostronnymi zobowiązaniami w tym obszarze; mając na uwadze, że Chiny regularnie przedkładały Radzie Praw Człowieka ONZ rezolucje, których celem było uczynienie z „suwerenności, nieingerencji i wzajemnego poszanowania” podstawowych zasad niepodlegających negocjacom i mających pierwszeństwo względem propagowania i ochrony praw człowieka jednostek; mając na uwadze, że Chiny prowadzą systemowe prześladowania Ujgurów, Tybetańczyków, Mongołów i innych mniejszości etnicznych, obrońców praw człowieka, działaczy społecznych, grup religijnych, dziennikarzy oraz osób składających petycje i protestujących przeciwko niesprawiedliwości, a także coraz bardziej tłumią wszystkie głosy sprzeciwu i opozycji, zwłaszcza w Hongkongu; mając na uwadze, że środki dobrej woli i niewiążące zobowiązania nie były wystarczające, aby zwiększyć zaangażowanie Chin w poszanowanie wartości, które mają podstawowe znaczenie dla UE;
- H. mając na uwadze, że niedawny wyjazd korespondentów zagranicznych z Chin oraz uznanie przez władze chińskie Klubu Korespondentów Zagranicznych za „nielegalną organizację” to ostatnie z długiej listy coraz częstszych przypadków nękania zagranicznych dziennikarzy i utrudniania im pracy i że dziennikarze ci zostali ostatecznie wydaleny z Chin; mając na uwadze, że stanowi to część działań dążących do nadzorowania wypowiedzi na temat Chin na całym świecie i określania, jakiego rodzaju wypowiedzi i dyskusje są dozwolone na szczeblu globalnym, i że działania te należy postrzegać jako element zagrożenia totalitarnego;
- I. mając na uwadze, że w związku z ostatnimi wydarzeniami i globalnymi wyzwaniem, przed jakimi stawiają nas Chiny, ujawniły się ograniczenia aktualnej strategii UE–Chiny, którą należy zaktualizować;
- J. mając na uwadze, że Parlament wezwał Komisję do rozpoczęcia analizy zakresu i oceny skutków w celu możliwie najszybszego formalnego rozpoczęcia negocjacji z Tajwanem;
- K. mając na uwadze, że od rozpoczęcia w 2014 r. przez rząd chiński kampanii „mocnego uderzenia przeciwko brutalnemu terroryzmowi” sytuacja Ujgurów i innych, głównie muzułmańskich, mniejszości etnicznych w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur gwałtownie się pogorszyła; mając na uwadze, że ponad milion osób jest więzionych w obozach detencyjnych, zwanych ośrodkami „reedukacji politycznej” lub „szkoleniowymi”, w których Ujgurzy są ofiarami systemowej pracy przymusowej, tortur, wymuszonych zaginięć, masowej inwigilacji, wymazania kultury i religii, przymusowej sterylizacji (w przypadku kobiet), przemocy seksualnej oraz łamania praw reprodukcyjnych i rozdzielania rodzin; mając na uwadze, że w wyniku analizy prawnej stwierdzono, iż przestępstwa te stanowią zbrodnie przeciwko ludzkości, nawet domniemane ludobójstwo, zgodnie z międzynarodowymi ramami prawnymi; mając na uwadze, że kilka parlamentów narodowych przyjęło podobne stanowiska;
- L. mając na uwadze, że globalny system sankcji UE za naruszenia praw człowieka umożliwia UE nakładanie środków ograniczających na określone osoby, podmioty i organy, w tym państwa i podmioty niepaństwowe, odpowiedzialne za poważne naruszenia i łamanie praw człowieka, zaangażowane w nie lub powiązane z nimi; mając na uwadze, że 22 marca 2021 r. cztery osoby i jeden podmiot z Chin bezpośrednio odpowiedzialne za poważne naruszenia praw człowieka w Regionie Autonomicznym Sinciang-Ujgur zostały umieszczone na liście osób fizycznych i podmiotów objętych tymi środkami ograniczającymi; mając na uwadze, że w odpowiedzi na te środki Chiny nałożyły kontr sankcje na dziesięciu Europejczyków i cztery podmioty europejskie, w tym pięciu posłów do Parlamentu Europejskiego i dwa organy instytucjonalne UE, Podkomisję Praw Człowieka Parlamentu Europejskiego oraz Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa Rady Unii Europejskiej, a także na dwóch naukowców europejskich, dwa ośrodki analityczne w Niemczech i fundację Alliance of Democracies w Danii; mając na uwadze, że chińskie sankcje nie miały uzasadnienia prawnego i podstawy prawnej oraz były ukierunkowane bezpośrednio nie tylko na odnośne osoby i podmioty, ale także na całą Unię Europejską; mając na uwadze, że sankcje są wyraźnie próbą zniechęcenia UE do kontynuowania prac i działań przeciwko łamaniu praw człowieka w Chinach;
1. zaleca wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki Bezpieczeństwa i Radzie:
- a) opracowanie bardziej asertywnej, kompleksowej i spójnej strategii UE–Chiny, która będzie łączyć wszystkie państwa członkowskie i kształtować stosunki z Chinami w interesie UE jako całości, stawiając w centralnym punkcie obronę naszych wartości i promując wielostronny porządek oparty na zasadach; podkreśla, że strategia musi uwzględniać wieloaspektowy charakter stosunków UE z Chinami; podkreśla, że Chiny są partnerem UE do współpracy i negocjacji, ale także konkurentem gospodarczym i rywalem systemowym w coraz liczniejszych dziedzinach;

Czwartek, 16 września 2021 r.

b) zaproponowanie, aby strategia ta była oparta na sześciu filarach:

- 1) otwarty dialog i współpraca w kwestii globalnych wyzwań;
- 2) zwiększone zaangażowanie na rzecz uniwersalnych wartości, norm międzynarodowych i praw człowieka;
- 3) analiza i identyfikacja zagrożeń, słabych stron i wyzwań;
- 4) budowanie partnerstwa z partnerami o podobnych poglądach;
- 5) wspieranie otwartej autonomii strategicznej, w tym w stosunkach handlowych i inwestycyjnych;
- 6) obrona i propagowanie podstawowych europejskich interesów i wartości poprzez przekształcenie UE w bardziej skuteczny podmiot geopolityczny;

Otwarty dialog i współpraca w kwestii globalnych wyzwań

2. wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela do zadbania o to, by nowa strategia UE-Chiny zaangażowała Chiny w oparty na zasadach i ukierunkowany na interesy dialog na temat globalnych wyzwań, takich jak prawa człowieka (poprzez opracowanie ambitnej, całościowej i ukierunkowanej na wyniki strategii UE na rzecz praw człowieka w Chinach, w ramach tej nowej strategii UE-Chiny), środowisko i zmiana klimatu, rozbrojenie jądrowe, promowanie odbudowy gospodarczej po pandemii COVID-19, walka ze światowymi kryzysami zdrowotnymi oraz reforma konkretnych organizacji wielostronnych; apeluje, aby dialog ten opierał się na podstawowych zasadach i interesach UE oraz by dążono w nim do realizacji głównych celów zewnętrznego zaangażowania UE; podkreśla, że współpraca między obydwojema partnerami pomoże stawić czoła globalnym problemom; przypomina, że Chiny pozostają ważnym partnerem UE;

3. popiera intensywniejszy dialog i głębszą współpracę z Chinami w zakresie pokoju i bezpieczeństwa; uznaje znaczenie współpracy z Chinami niedopuszczenia, by Afganistan stał się nową bazą terrorystyczną, i zniechęcania Korei Północnej do kontynuowania programu jądrowego; popiera dążenie do współpracy w zakresie zrównoważonego rozwoju, wkładu w pomoc humanitarną i pomoc w przypadku klęsk żywiołowych, a także w zakresie kwestii środowiskowych, przestrzeni kosmicznej i lotniczej, nauki, technologii i innowacji, przy jednoczesnym pełnym nacisku na wolność badań; podkreśla, że te dialogi i współpraca muszą opierać się na wspólnym zobowiązaniu do otwartości i wspólnego działania w sposób przejrzysty, sprawiedliwy i równy w ramach międzynarodowego systemu opartego na zasadach, przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony europejskich interesów i wartości oraz rozwijaniu zdolności Europy do konkurowania z Chinami tam, gdzie to konieczne;

4. zwraca uwagę, że niektóre dziedziny współpracy, takie jak ICT oraz przestrzeń kosmiczna i lotnicza, mogą mieć podwójne zastosowanie i być wykorzystywane przeciwko obywatelom chińskim i przeciwko Zachodowi;

5. podkreśla, że istotne jest, by zachęcać Chiny do zaangażowania w przeciwdziałanie zmianie klimatu i w inne kwestie środowiskowe poprzez wzmocnienie partnerstwa UE-Chiny w tej dziedzinie, oraz podkreśla, że należy dopilnować, by zarówno UE, jak i Chiny wypełniały zobowiązania podjęte w porozumieniu paryskim; podkreśla, jak ważne jest wdrożenie przez UE mechanizmu dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂; odnotowuje, że w ciągu ostatnich trzech dekad Chiny potroiły swoje emisje dwutlenku węgla i obecnie emitują 27 % światowych gazów cieplarnianych; podkreśla potrzebę zapewnienia spójności między ogłoszonymi globalnymi ambicjami Chin w dziedzinie walki ze zmianą klimatu a wpływem na środowisko ich strategii inwestycyjnych w kraju i za granicą; wzywa rząd chiński do powstrzymania się od eksportu swoich mocy produkcyjnych związanych z węglem do państw trzecich, zwłaszcza w ramach koncepcji „jeden pas i jeden szlak”;

6. wzywa do organizowania raz w roku i regularnego oceniania ukierunkowanych na wyniki dialogów na temat praw człowieka, a także apeluje o solidną analizę porównawczą postępów poczynionych w ramach dialogów dwustronnych w ujęciu bardziej ogólnym, aby zagwarantować, że wymiany te przynoszą rzeczywiste pozytywne skutki dla praw człowieka i obrońców praw człowieka w Chinach; zwraca się o omawianie w przejrzysty sposób wyników dotyczących analizy porównawczej oraz postępu, stagnacji lub pogorszenia sytuacji; domaga się regularnego podnoszenia kwestii praw człowieka na najwyższym szczeblu politycznym, zarówno na szczytach UE-Chiny, jak i na szczeblu państw członkowskich; wzywa ponadto do prowadzenia równoległego dialogu dotyczącego praw człowieka z udziałem dyplomatów UE i państw członkowskich, chińskiej diaspory, wolnych i niezależnych organizacji pozarządowych, naukowców i prawodawców, mającego na celu lepsze zrozumienie chińskiego systemu i opracowanie skuteczniejszych strategii wpływania na postępowanie w obszarze praw człowieka w Chinach; podkreśla, że te dialogi na temat praw człowieka powinny obejmować następujące kwestie (ale nie mogą się do nich ograniczać): wolności mediów i wolności prasy, prawa mniejszości, w tym w regionach Sinciang, Mongolia Wewnętrzna i Tybet, oraz swobodny dostęp do tych regionów, w tym dla dyplomatów i dziennikarzy, sytuacja w Hongkongu, wolność słowa, prawa pracownicze, prawo do zgromadzania się, wolność religii lub przekonań oraz ogólnie stan praworządności w Chinach; z zadowoleniem przyjmuje mianowanie nowego specjalnego wysłannika UE ds. promowania wolności religii lub przekonań poza Unią Europejską i apeluje, aby nowy specjalny wysłannik był aktywnie

Czwartek, 16 września 2021 r.

zaangażowany we wspieranie wszystkich znajdujących się w trudnej sytuacji grup i podmiotów religijnych, w tym muzułmanów, chrześcijan i buddystów, których dotyczą prześladowania w Chinach kontynentalnych i Hongkongu; wzywa właściwe instytucje UE do wykorzystania tych dialogów na temat praw człowieka do zgłaszania indywidualnych przypadków; jest nadal głęboko zaniepokojony dalszym przetrzymywaniem obywatela Szwecji i wydawcy Gui Minhaia; wzywa UE i państwa członkowskie do podjęcia interwencji na najwyższym szczeblu w celu zapewnienia natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia wszystkich więźniów politycznych; wyraża zaniepokojenie z powodu systematycznego łamania praw człowieka w Chinach i potępia wszystkie przypadki arbitralnych aresztowań oraz tłumienia swobodnego przepływu informacji i wolności wypowiedzi;

7. wzywa UE do zaangażowania się w dialog z Chinami na temat możliwych sposobów poprawy, w przejrzystej formie, zdolności wstępnego reagowania na choroby zakaźne, które mogą doprowadzić do rozwoju epidemii lub pandemii, z uwzględnieniem systemów rozpoznawania, mapowania ryzyka i wczesnego ostrzegania, aby zapewnić lepszą globalną gotowość do reagowania na pandemię; ponadto wzywa Chiny do umożliwienia przeprowadzenia niezależnego i przejrzystego dochodzenia dotyczącego źródeł i rozprzestrzenienia się SARS-COV-2;

8. popiera rozszerzenie kontaktów między narodami po obu stronach oraz wzajemne wizyty studenckie, ale zachęca państwa członkowskie do lepszego monitorowania wpływu ingerencji chińskiego rządu w wolność akademicką;

Zwiększone zaangażowanie na rzecz uniwersalnych wartości, norm międzynarodowych i praw człowieka

9. z całą mocą potępia nałożone przez chińskie władze bezpodstawne i arbitralne sankcje, stanowiące atak na wolność słowa, wolność nauki oraz międzynarodowe zaangażowanie na rzecz powszechnych praw człowieka i ich zrozumienie; wzywa władze chińskie, by zniosły te nieuzasadnione sankcje; uważa, że sankcje nałożone przez władze chińskie jeszcze bardziej osłabiają zaufanie i utrudniają współpracę dwustronną;

10. podkreśla, że proces analizy i ratyfikacji kompleksowej umowy inwestycyjnej między UE a Chinami (CAI) nie może się rozpocząć, dopóki nie zostaną zniesione chińskie sankcje wobec posłów do Parlamentu Europejskiego i instytucji UE;

11. w tym kontekście zwraca uwagę na swoją rezolucję z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie chińskich kontr sankcji; zgodnie ze swoją rezolucją z dnia 20 maja 2021 r. w sprawie chińskich kontr sankcji i z art. 21 ust. 1 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) apeluje do Komisji, aby wykorzystwała wszystkie dostępne jej narzędzia oraz debatę nad CAI do wywarcia nacisku z myślą o poprawie ochrony praw człowieka i wsparcia społeczeństwa obywatelskiego w Chinach; wzywa Chiny do podjęcia konkretnych działań w celu położenia kresu innym naruszeniom praw człowieka w Chinach, takim jak praca przymusowa i systematyczne prześladowanie Ujgurów i innych mniejszościowych grup turekijskich muzułmanów, Tybetańczyków, chrześcijan i innych wspólnot i kościołów religijnych, a także do przestrzegania międzynarodowych zobowiązań wobec Hongkongu wynikających ze wspólnej deklaracji chińsko-brytyjskiej i ustawy zasadniczej Hongkongu poprzez zawieszenie planowanych reform systemu wyborczego Hongkongu i uwolnienie prodemokratycznych legislatorów i działaczy; wzywa również Chiny do przestrzegania ustawy zasadniczej Makau, która będzie obowiązywać do 2049 r., oraz postanowień wspólnej deklaracji chińsko-portugalskiej⁽¹⁴⁾, zapobiegających jakiegokolwiek ingerencji w krajowe procesy wyborcze i funkcjonowanie mediów;

12. podkreśla, że przed określeniem swojego stanowiska Parlament weźmie pod uwagę sytuację w zakresie praw człowieka w Chinach, w tym w Hongkongu; ponownie wyraża bardzo głębokie zaniepokojenie poszczególnymi przypadkami łamania praw człowieka w Chinach i przypomina, że pełne poszanowanie uniwersalnych wartości, niezależnie od różnic między oboma systemami, ma zasadnicze znaczenie;

13. apeluje do Chin, aby przestrzegały standardów międzynarodowych, również w odniesieniu do wpływu ich działań na klimat, środowisko, bioróżnorodność, ubóstwo, zdrowie, prawa pracownicze i prawa człowieka; wzywa Chiny, by w dążeniu do promowania zrównoważonego handlu i rozwoju podjęły konkretne działania na rzecz ratyfikacji i wdrożenia czterech zaległych podstawowych konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) oraz Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych; wyraża ubolewanie, że niektóre przedsiębiorstwa międzynarodowe, zwłaszcza z sektora odzieżowego i tekstylnego, stały się przedmiotem powszechnego bojkotu, po tym jak wyraziły zaniepokojenie doniesieniami o pracy przymusowej w Sinciangu i podjęły decyzję o odcięciu się od łańcuchów dostaw z Sinciangu, oraz zdecydowanie potępia przymus polityczny, jaki wywiera na te przedsiębiorstwa rząd chiński; ponownie zwraca się do Komisji i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ), aby szybko sfinalizowały dokument doradczy dla

⁽¹⁴⁾ Wspólna deklaracja Chin i Portugalii z dnia 13 kwietnia 1987 r. w sprawie Makau.

Czwartek, 16 września 2021 r.

przedsiębiorstw na temat łańcucha dostaw, zawierający wytyczne dotyczące narażenia na ryzyko związane ze stosowaniem pracy przymusowej Ujgurów oraz zapewniający wsparcie w pilnym wskazaniu alternatywnych źródeł dostaw;

14. podkreśla potrzebę zapewnienia skutecznego i efektywnego stosowania przepisów dotyczących rynku wewnętrznego, a także wszelkich ram należytej staranności lub zakazu importu produktów pochodzących z pracy przymusowej, aby wykluczyć podmioty bezpośrednio lub pośrednio zaangażowane w łamanie praw człowieka w Sinciang, działające na rynku wewnętrznym UE; ponadto wzywa europejskie przedsiębiorstwa w Chinach do przeprowadzenia, w ramach ich odpowiedzialności korporacyjnej, dokładnego dochodzenia w sprawie wykorzystywania pracy przymusowej w ich łańcuchach dostaw;

15. wzywa Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka do wszczęcia niezależnych dochodzeń prawnych w sprawie domniemanego ludobójstwa, domniemanych zbrodni przeciwko ludzkości i naruszeń praw człowieka, w tym programów pracy przymusowej odbywających się w kilku regionach Chin, oraz wzywa UE i jej państwa członkowskie do udzielenia politycznego wsparcia i uzyskania wsparcia międzynarodowego dla takiego dochodzenia; wzywa władze chińskie do umożliwienia swobodnego, znaczącego i nieograniczonego dostępu do tego regionu; jest głęboko zaniepokojony doniesieniami o programach pracy w Tybecie, które chińskie władze określają również jako „obozy szkolenia zawodowego”; wzywa Chiny do wypełnienia zobowiązań wynikających z prawa krajowego i międzynarodowego w dziedzinie poszanowania praw człowieka, w tym praw mniejszości w Sinciang, Tybecie i Mongolii Wewnętrznej;

16. krytycznie odnosi się do faktu, że w Chinach drastycznie ogranicza się wolność słowa, zrzeczania się i prasy; wyraża ubolewanie z powodu prześladowań politycznych, jakich doświadczyło wielu dziennikarzy przebywających obecnie na wygnaniu; wzywa Chiny do zapewnienia wszystkim dziennikarzom swobody wykonywania swojej pracy, bez przeszkód i obawy przed represjami; podkreśla, że należy zapewnić wolność prasy i mediów; zwraca się do UE o wspieranie wolności słowa i wolnych mediów w Chinach poprzez utworzenie Europejskiego Funduszu na rzecz Demokratycznych Mediów w celu wspierania niezależnego dziennikarstwa;

17. wzywa Komisję do pilnego przedstawienia proponowanych obowiązkowych ram należytej staranności w zakresie praw człowieka oraz do wsparcia starań na rzecz przyjęcia podobnego instrumentu w ramach ONZ;

18. wzywa Komisję, by przekazała władzom chińskim swoje zaniepokojenie nowym zarządzeniem nr 15, które jeszcze bardziej ogranicza ludzi religijnych i ich przywódców;

19. wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia pakietu środków uzgodnionych po wprowadzeniu ustawy o bezpieczeństwie narodowym Hongkongu w lipcu 2020 r. oraz do przeglądu ich polityki azyłowej, migracyjnej, wizowej i pobytowej wobec mieszkańców Hongkongu; wzywa wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela i Radę do dokonania oceny i aktualizacji konkluzji w sprawie Hongkongu; wzywa do podjęcia w razie potrzeby ukierunkowanych środków w ramach globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka, aby zaradzić represjom w Hongkongu; wzywa ponadto Chiny do uchylecia ustawy o bezpieczeństwie narodowym narzuconej Hongkongowi w czerwcu 2020 r.; wzywa te państwa członkowskie, które nadal mają obowiązujące traktaty ekstradycyjne z Chinami i Hongkongiem, do zawieszenia poszczególnych ekstradycji, jeżeli ekstradycja danej osoby naraża ją na tortury lub okrutne, nieludzkie lub poniżające traktowanie albo karanie, jeżeli osoba ta byłaby oskarżona z powodów politycznych, w innych sytuacjach, w których mniejszości etniczne, przedstawiciele prodemokratycznej opozycji w Hongkongu i ogólnie dysydenci zostaliby objęci sankcjami, a także wszędzie tam, gdzie naruszałoby to zobowiązania UE wynikające z europejskiej konwencji praw człowieka;

20. zaleca, aby przywódcy UE i państw członkowskich odrzucili zaproszenia na zimowe igrzyska olimpijskie w Pekinie, jeżeli sytuacja w zakresie praw człowieka w Chinach i Hongkongu nie poprawi się, a przed tym wydarzeniem nie odbędzie się żaden szczyt/dialog wysokiego szczebla UE-Chiny dotyczący praw człowieka i przynoszący widoczne rezultaty;

21. ubolewa z powodu wsparcia udzielanego przez Chiny najbardziej opresyjnym reżimom na świecie, w szczególności w Syrii, Iranie i Korei Północnej, ale również w Wenezueli i na Kubie;

Analiza i identyfikacja zagrożeń, słabych stron i wyzwań

22. uważa, że przyszła strategia UE wobec Chin powinna zapewnić narzędzia i dane niezbędne do przeciwdziałania zagrożeniom politycznym, gospodarczym, społecznym i technologicznym wywołanym przez Chiny, w tym w związku z koncepcją „Jeden pas i jeden szlak”, strategią podwójnego obrotu, 14. planem pięcioletnim oraz strategiami „Made in China 2025”, „China Standards 2035” i „16 + 1”, jak również z modernizacją wojskową i budowaniem zdolności, a także do zaradzenia skutkom tych działań dla otwartej autonomii strategicznej Unii oraz dla wielostronnego ładu opartego na

Czwartek, 16 września 2021 r.

zasadach; zauważa, że istnieje pilna potrzeba zapewnienia woli politycznej i zasobów do wdrożenia strategii UE na rzecz konektywności; apeluje o lepszą koordynację między unijną strategią na rzecz konektywności a inicjatywą Blue Dot Network w celu zapewnienia zrównoważonej alternatywy dla inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”; z zadowoleniem przyjmuje porozumienie przywódców G7 w sprawie rozwijania partnerstwa na rzecz lepszego odbudowywania świata (inicjatywa Build Back Better World, B3W) jako alternatywy dla chińskiej inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak”; wzywa państwa członkowskie i instytucje UE do przyjęcia tej inicjatywy i wniesienia do niej wkładu;

23. wzywa Komisję do zlecenia ogólnounijnego audytu, w podziale na państwa członkowskie, dotyczącego zależności UE od Chin w niektórych strategicznie ważnych i krytycznych sektorach, w tym w odniesieniu do dostaw produktów farmaceutycznych, w miarę możliwości zarówno na szczeblu krajowym, jak i niższym niż krajowy, w oparciu o niedawną kompleksową analizę pt. „Strategic dependencies and capacities” [Strategiczne zależności i zdolności] (SWD(2021)0352), w której określono plany ograniczenia ryzyka związanego z niepożądanymi zależnościami, przy jednoczesnym utrzymaniu ogólnych stosunków z Chinami, jak najbardziej wzajemnych i wyważonych oraz zgodnych z wartościami i priorytetami strategicznymi UE;

24. wzywa Komisję i Radę do opracowania mechanizmów spójnego reagowania na te zagrożenia, w szczególności poprzez:

- a) zapewnienie jedności UE na poziomie państw członkowskich, niezbędnej do prawidłowego wdrożenia nowej strategii UE-Chiny; wezwanie wszystkich państw członkowskich UE do ochrony podstawowych wartości UE;
- b) wykorzystywanie wspólnego unijnego zestawu instrumentów na potrzeby krajowych, regionalnych i lokalnych środków zmniejszających ryzyko w celu opracowania, we współpracy z partnerami o podobnych poglądach, globalnych norm dla technologii nowej generacji zgodnych z wartościami demokratycznymi, takich jak sieci 5G i 6G, oraz dopilnowanie, by przedsiębiorstwa, które nie spełniają norm bezpieczeństwa, były wykluczane z rozwoju sieci 5G i 6G;
- c) wzmocnienie zdolności UE w dążeniu do globalnego przywództwa, w tym poprzez współpracę z partnerami o podobnych poglądach;
- d) zapewnienie koordynacji instytucjonalnej między Komisją, Radą i ESDZ przed wydarzeniami związanymi z inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak” oraz współpracowanie z państwami członkowskimi w celu dopilnowania, by decyzje podejmowane przez podmioty zaangażowane w inicjatywę były zgodne z polityką i interesami UE oraz z jej podstawowymi wartościami; podkreśla, że przed wydarzeniami związanymi z inicjatywą „Jeden pas i jeden szlak” należy przeprowadzać konsultacje na szczeblu UE, na przykład organizując wspólne posiedzenie Komitetu ds. Polityki Handlowej i Komitetu Politycznego i Bezpieczeństwa na szczeblu Rady, aby zagwarantować, że państwa członkowskie UE przemawiają jednym głosem; podkreśla, że inicjatywa „Jeden pas i jeden szlak” musi spełniać normy międzynarodowe; podkreśla, że projekty w ramach inicjatywy „Jeden pas i jeden szlak” muszą być ściśle monitorowane, również pod kątem ich negatywnych skutków politycznych w UE;
- e) monitorowanie kluczowych umów dotyczących infrastruktury w państwach członkowskich i krajach przystępujących w celu zapewnienia ich zgodności z prawodawstwem UE, a także ich zgodności ze strategicznymi interesami UE określonymi w strategii UE-Chiny; ochronę infrastruktury krytycznej przed wpływem państw trzecich, który mogłyby być szkodliwy dla interesów gospodarczych i w zakresie bezpieczeństwa UE i jej państw członkowskich;

25. podkreśla, że dwustronne i nieskoordynowane zaangażowanie niektórych państw członkowskich w relacje z Chinami oraz nieinformowanie Komisji o podpisywaniu protokołów ustaleń z państwami trzecimi przynoszą efekty odwrotne do zamierzonych oraz szkodzą pozycji UE na świecie i przewadze negocjacyjnej, którą posiadają państwa członkowskie UE w negocjacjach, kiedy działają jako Unia, a nie niezależne podmioty państwowe; zwraca się do państw członkowskich UE o powstrzymanie się od podpisywania takich protokołów ustaleń bez konsultacji z Radą i Komisją; wzywa do ustanowienia mechanizmu koordynacji na szczeblu UE w celu rozwiązania takich problemów; przypomina art. 24 TUE, w którym stwierdza się, że „państwa członkowskie popierają, aktywnie i bez zastrzeżeń, politykę zewnętrzną i bezpieczeństwa Unii w duchu lojalności i wzajemnej solidarności” oraz że „powstrzymują się od wszelkich działań, które byłyby sprzeczne z interesami Unii lub mogłyby zaszkodzić jej skuteczności jako spójnej sile w stosunkach międzynarodowych”;

26. podkreśla, że realizacja strategii UE-Chiny oraz krajowych strategii i polityk dotyczących Chin powinna być regularnie koordynowana przez instytucje UE, państwa członkowskie, różne dyrekcje generalne Komisji i Parlament Europejski, aby zapewnić kompleksową i spójną politykę, która pozwoli uniknąć podziału na odrębne obszary polityki; uważa, że polityka powinna być również skoordynowana z podmiotami regionalnymi i lokalnymi, które rozwijają i utrzymują powiązania z Chinami;

Czwartek, 16 września 2021 r.

27. wyraża zaniepokojenie z powodu coraz częstszych ataków hybrydowych, chińskiego szpiegostwa przemysłowego i kradzieży w cyberprzestrzeni ukierunkowanych na europejskie przedsiębiorstwa; podkreśla, jak ważne jest wzmocnienie zdolności sektora prywatnego i publicznego w zakresie cyberbezpieczeństwa; wzywa do ściślejszej współpracy i ustanowienia systemu mającego na celu położenie kresu szkodliwym działaniom w cyberprzestrzeni ze strony Chin, w tym cyberatakami, przymusowym transferom technologii, cyberszpiegostwu i wykorzystującej cyberprzestrzeń kradzieży własności intelektualnej; podkreśla, że należy wspierać ściślejszą współpracę z NATO i państwami G7 w celu zwalczania zagrożeń hybrydowych, w tym cyberataków, oraz kampanii dezinformacyjnych pochodzących z Chin, w tym poprzez umożliwienie państwom członkowskim nakładania na zasadzie dobrowolności zbiorowych środków zaradczych, nawet jeżeli charakter ataków nie jest wystarczająco poważny, aby uruchomić art. 5 traktatu NATO lub art. 42 ust. 7 TUE;

28. wzywa Komisję, by wspierała i koordynowała działania mające na celu przeciwdziałanie zagranicznemu finansowaniu przez Chiny naszych procesów demokratycznych, w tym strategii zagarniania zasobów przez elity i technice pozyskiwania urzędników najwyższego szczebla i byłych polityków unijnych;

29. wyraża zaniepokojenie asertywną, a niekiedy wręcz agresywną presją dyplomatyczną ze strony chińskich władz, np. wobec przewodniczącego Senatu Republiki Czeskiej; zwraca uwagę, że instytucje UE nie mogą pod żadnym pozorem okazać uległości wobec presji, zagrożeń lub cenzury ze strony chińskich podmiotów; jest zaniepokojony nadmierną presją chińskich urzędników na badaczy i pracowników naukowych pracujących nad kwestiami związanymi z Chinami w całej UE, w tym na działalność Instytutów Konfucjusza w UE;

Budowanie partnerstwa z partnerami o podobnych poglądach

30. apeluje do wiceprzewodniczącego / wysokiego przedstawiciela, by koordynował prowadzone przez Unię z partnerami o podobnych poglądach działania w zakresie ochrony praw człowieka i wspierania społeczeństwa w Chinach, Hongkongu i Makau, a także diaspory chińskiej na całym świecie, oraz w zakresie obrony liberalnej demokracji na świecie, zwłaszcza w Hongkongu i na Tajwanie, przy czym celem tych działań ma być również zaangażowanie Chin w poszanowanie prawa międzynarodowego, prawa do demonstracji publicznych jako sposobu korzystania z wolności wypowiedzi i wolności zgromadzeń, wolności żeglugi, w tym na Morzu Południowochińskim i Morzu Wschodniochińskim, wolności przelotu i pokojowego rozwiązywania sporów; podkreśla ponadto, że takie partnerstwa i współpraca wielostronna z partnerami o podobnych poglądach powinny obejmować wszystkie elementy i środki wyszczególnione w nowej strategii UE-Chiny;

31. wyraża poważne zaniepokojenie z powodu asertywnej i ekspansywnej polityki Chin na Morzu Południowochińskim, Morzu Wschodniochińskim oraz w Cieśninie Tajwańskiej, w szczególności z powodu trwających prowokacji wojskowych Chin wobec Tajwanu; podkreśla, że status quo w Cieśninie Tajwańskiej i wolność żeglugi w regionie Indo-Pacyfiku mają kluczowe znaczenie dla UE i jej państw członkowskich; podkreśla sprzeciw wobec wszelkich jednostronnych działań mogących prowadzić do eskalacji napięcia i naruszenia status quo; zachęca do konstruktywnego rozwoju stosunków po obu stronach Cieśniny Tajwańskiej i podkreśla, że żadnych zmian w tych stosunkach nie można dokonywać wbrew woli obywateli Tajwanu; podziela obawy Japonii i Stanów Zjednoczonych dotyczące nowego prawa w Chinach, które upoważnia statki chińskiej straży przybrzeżnej do użycia broni wobec statków zagranicznych, które naruszają obszary uważane przez Chiny za wchodzące w skład ich terytorium; wzywa UE do zajęcia się tymi kwestiami zarówno w nowej strategii UE-Chiny, jak i w strategii UE na rzecz współpracy w regionie Indo-Pacyfiku, a także do rozwinięcia wielostronnej wymiany dyplomatycznej w celu zapewnienia pokojowego rozstrzygnięcia sporów i kontrowersji zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza;

32. wzywa państwa członkowskie do zaangażowania się w ściślejszą współpracę z innymi podmiotami demokratycznymi o podobnych poglądach, takimi jak USA, Kanada, Zjednoczone Królestwo, Japonia, Indie, Korea Południowa, Australia, Nowa Zelandia i Tajwan, oraz wzywa ESDZ i państwa członkowskie do priorytetowego traktowania i wzmocnienia partnerstwa strategicznego z ASEAN i Unią Afrykańską;

33. uważa, że zasadnicze znaczenie dla UE ma rozwijanie i promowanie ambitnych i dynamicznych stosunków transatlantyckich z rządem USA, opartych na naszej wspólnej historii oraz wspólnych wartościach i interesach, w ramach dialogu transatlantyckiego na temat Chin obejmującego również wymiar parlamentarny; podkreśla, jak ważne jest partnerstwo między UE i USA dla utrzymania i uwydatnienia zjednoczonej siły liberalnych światowych demokracji, również poprzez naszą pracę w organizacjach wielostronnych; podkreśla w związku z tym, że nowy dialog UE-USA w sprawie Chin powinien być jednym z mechanizmów wspierania naszych wspólnych interesów i przewyższania naszych różnic oraz reformowania organizacji wielostronnych w ramach ładu opartego na zasadach; uważa, że UE powinna nadal wzmocniać swoją autonomię operacyjną i odporność na zagrożenia zewnętrzne;

34. podkreśla, że UE powinna zachować czujność w związku ze zmieniającą się rolą Chin i ich rosnącym globalnym wpływem w organizacjach wielostronnych, w tym ONZ, której są one drugim co do wielkości płatnikiem, oraz że należy zapewnić lepszą koordynację między państwami członkowskimi i partnerami o podobnych poglądach na rzecz połączenia sił globalnych liberalnych demokracji w celu przeciwdziałania tym zmianom; zauważa, że większe zaangażowanie rządu Chin w instytucjach międzynarodowych i wielostronnych, takich jak Organizacja Narodów Zjednoczonych, Światowa Organizacja Handlu (WTO), Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), Interpol, Organizacja Narodów Zjednoczonych ds.

Czwartek, 16 września 2021 r.

Wyżywienia i Rolnictwa, Międzynarodowy Związek Telekomunikacyjny czy Organizacja Międzynarodowego Lotnictwa Cywilnego (ICAO), w tym w podmiotach ustalających normy, ma na celu przekształcenie norm, standardów i praktyk na całym świecie, aby wspierać strategię geopolityczną i interesy gospodarcze Chin w perspektywie długoterminowej; ubolewa, że cenzura prowadzona obecnie przez Chiny na szczeblu krajowym jest obecnie stosowana między innymi na forum ONZ i ma na celu manipulowanie procedurami, aby zmniejszyć kontrolę nad postępowaniem Chin, w szczególności w odniesieniu do sytuacji muzułmańskiej ludności ujgurskiej i innych mniejszości muzułmańskich pochodzenia tureckiego; wzywa UE do współpracy z partnerami o podobnych poglądach w celu przeciwdziałania tym zjawiskom;

35. podkreśla, że z Chin pochodzi największa liczba uczestników misji pokojowych spośród pięciu stałych członków Rady Bezpieczeństwa ONZ, lecz Chiny odmówiły przyjęcia sekcji rozdziału VII Karty Narodów Zjednoczonych oraz filaru dotyczącego obowiązku ochrony (R2P); podkreśla, że UE włączyła R2P do swoich działań zewnętrznych;

36. wzywa do ściślejszej współpracy UE z NATO wobec związanych z Chinami wyzwań dotyczących bezpieczeństwa; popiera propozycję NATO dotyczącą opracowania politycznej strategii przygotowania się na zbliżającą się perspektywę świata, w którym Chiny będą światowym supermocarstwem; domaga się, aby strategia ta opierała się na różnych scenariuszach rozwoju stosunków z Chinami, w tym by uwzględniała możliwość pogorszenia się stanu bezpieczeństwa na Morzu Południowochińskim, oraz wzywa do dialogu i koordynacji z krajami uczestniczącymi w czterostronnym dialogu na temat bezpieczeństwa; z zadowoleniem przyjmuje wysiłki NATO na rzecz ścisłego monitorowania konsekwencji zwiększonej fizycznej obecności Chin w Arktyce i Afryce pod względem bezpieczeństwa; zaleca wystarczające uwzględnienie współpracy UE i NATO w kwestii wyzwań pod względem bezpieczeństwa związanych z Chinami podczas opracowywania Strategicznego kompasu UE i oceny koncepcji strategicznej NATO;

37. z zadowoleniem przyjmuje wyrażony przez Radę zamiar wzmocnienia strategicznego zainteresowania, obecności i działania Unii w regionie Indo-Pacyfiku poprzez uruchomienie nowej unijnej strategii współpracy w regionie Indo-Pacyfiku oraz nowej strategii na rzecz konektywności; zwraca uwagę, że każda taka nowa strategia powinna być zgodna ze strategią UE-Chiny;

38. uważa, że Komisja powinna w odpowiednim czasie przedstawiać kompleksowe sprawozdania na temat umowy o kompleksowym regionalnym partnerstwie gospodarczym (RCEP) – największej światowej umowy o wolnym handlu – w celu oceny rozwoju sytuacji w terenie; jest szczególnie zainteresowany wpływem na strategiczne interesy UE takich kwestii jak ustanawianie norm w regionie Azji i Pacyfiku oraz postanowienia dotyczące reguł pochodzenia; zauważa, że choć UE nie jest stroną RCEP, umowa ta wywrze na nią wpływ; podkreśla, że RCEP nie zawiera postanowień dotyczących handlu i zrównoważonego rozwoju, w tym norm pracy i norm społecznych ani celów środowiskowych i klimatycznych;

39. w kontekście dynamiki regionalnej przypomina znaczenie stosunków handlowych i gospodarczych między UE a Tajwanem, w tym w sprawach związanych z multilateralizmem i WTO, technologią i zdrowiem publicznym, a także zasadniczej współpracy w obszarze krytycznych dostaw, takich jak półprzewodniki; przypomina, że Tajwan jest pełnoprawnym członkiem WTO; ponawia swój apel i wzywa Komisję i Radę do przejścia na dwustronną umowę inwestycyjną z Tajwanem oraz do pilnego rozpoczęcia oceny skutków, konsultacji społecznych i analizy dotyczącej możliwości zawarcia umowy z władzami tajwańskimi;

40. wzywa Komisję do przedstawienia konkretnych wniosków i działań w celu ułatwienia pełnego uczestnictwa Tajwanu jako obserwatora posiedzeń, mechanizmów i działań WHO, ICAO oraz UNFCCC;

Wspieranie otwartej autonomii strategicznej, w tym w stosunkach handlowych i inwestycyjnych

41. podkreśla, że warunki dotyczące inwestycji i handlu same w sobie nie wystarczą, aby przeciwdziałać chińskiej asertywności; uważa, że UE powinna zwiększyć autonomię strategiczną poprzez zajęcie się innymi aspektami stosunków UE-Chiny, zwłaszcza suwerennością cyfrową i technologiczną; w tym kontekście podkreśla, że należy inwestować w innowacje i badania oraz opracować konkurencyjną i suwerenną strategię przemysłową w obszarach obejmujących między innymi mikroprocesory i produkcję półprzewodników, wydobywanie metali ziem rzadkich, przetwarzanie w chmurze i technologię telekomunikacyjną, aby zmniejszyć zależność UE od Chin, zawsze z myślą o zapewnieniu lepszej koordynacji tej polityki z polityką innych demokracjami liberalnymi o podobnych poglądach, przy czym należy jednocześnie zbadać możliwości wspólnego gromadzenia zasobów i tworzenia nowych synergii;

42. zauważa, że w 2020 r., w kontekście pandemii COVID-19, Chiny po raz pierwszy stały się największym partnerem UE w handlu towarami, a bilans handlowy jeszcze się pogorszył na niekorzyść UE; przypomina jednak, że Stany Zjednoczone to nadal największy partner UE w handlu towarami i usługami łącznie; zauważa, że rosnąca potęga gospodarcza Chin i ich przewidywany wzrost wywrą znaczący wpływ na rozwój sytuacji gospodarczej na świecie

Czwartek, 16 września 2021 r.

w następnej dekadzie; zwraca uwagę, że z różnych powodów wzajemne inwestycje są nadal niższe, niż mogłyby być, i przyznaje, że region ten ma duże możliwości gospodarcze; uważa, że wielkość handlu między Chinami a UE sprawi, że potrzebne będą ramy oparte na zasadach i wartościach i że ramy te muszą być zakorzenione w normach międzynarodowych; podkreśla, że przestrzeganie praw człowieka jest warunkiem wstępnym angażowania się w stosunki handlowe i inwestycyjne z UE, i wzywa Chiny, aby wypełniały zobowiązania międzynarodowe i zobowiązały się do przestrzegania praw człowieka;

43. podkreśla kluczową rolę Parlamentu Europejskiego we wspólnej polityce handlowej UE, w negocjacjach międzynarodowych oraz w nadzorowaniu, kontroli, ratyfikacji i monitorowaniu wdrażania umów handlowych i inwestycyjnych; podkreśla potrzebę terminowego i właściwego konsultowania się z Komisją Handlu Międzynarodowego oraz wzywa Komisję i Radę do kontynuowania częstych rozmów i sporządzania kompleksowych sprawozdań, odzwierciedlających rozwój sytuacji w zakresie dwustronnego handlu i inwestycji UE-Chiny;

44. podkreśla znaczenie strategicznych stosunków handlowych i inwestycyjnych UE z Chinami oraz apeluje do państw członkowskich i instytucji UE o jednolite stanowisko i skoordynowane działania wobec Chin; uważa, że inicjatywy inwestycyjne w formacie 16+1 nie mogą podważać jedności UE ani przynosić skutków odwrotnych do zamierzonych, jeśli chodzi o prezentowanie jednolitego stanowiska;

45. wzywa Komisję do przeanalizowania zależności gospodarczych UE w strategicznych sektorach, takich jak surowce krytyczne, z których część znajduje się wyłącznie w Chinach, oraz podkreśla pilną potrzebę zwiększenia odporności europejskich łańcuchów dostaw; wzywa do podjęcia wysiłków na rzecz dywersyfikacji i konsolidacji dostępu UE do kluczowych zasobów strategicznych niezbędnych do napędzania dwojakich motorów wzrostu UE, ze szczególnym naciskiem na 30 elementów zawartych w czwartym, zaktualizowanym wykazie surowców krytycznych w 2020 r.; przypomina ogólny cel UE polegający na budowaniu otwartej autonomii strategicznej w ramach wspólnej polityki handlowej; ponownie podkreśla rosnące znaczenie związku między handlem a bezpieczeństwem w międzynarodowej polityce handlowej UE;

46. wzywa do większej przejrzystości, spójności i koordynacji między państwami członkowskimi w kwestiach związanych z dwustronnymi projektami i transakcjami inwestycyjnymi, w szczególności w zakresie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) w aktywa strategiczne i infrastrukturę krytyczną; zwraca uwagę na powiązania między zależnościami gospodarczymi a zewnętrznymi naciskami politycznymi na szczeblu państw członkowskich; przypomina o znaczeniu wzmocnienia w przyszłości rozporządzenia unijnego w sprawie monitorowania BIZ, aby blokować wszelkie potencjalne inwestycje, które mogłyby stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa i porządku publicznego w UE, w szczególności przedsiębiorstw kontrolowanych przez państwo; wzywa państwa członkowskie, które nie mają jeszcze krajowego mechanizmu monitorowania, do jego pilnego przyjęcia zgodnie z wytycznymi Komisji z marca 2020 r.;

47. jest przekonany, że dwustronne stosunki handlowe i inwestycyjne między UE a Chinami mają strategiczne znaczenie i powinny opierać się na zasadach, a ich podstawą powinny być wielostronny system handlowy i zasada wzajemności; przypomina, że choć istnieją niepokojące tendencje w zakresie gospodarczego decouplingu, w ogólnych stosunkach handlowych i inwestycyjnych konieczne jest bardziej asertywne egzekwowanie zobowiązań i ich przestrzeganie; apeluje do Chin, aby odgrywały bardziej aktywną i odpowiedzialną rolę w WTO i innych inicjatywach wielostronnych, dostosowując swoją potęgę gospodarczą do poziomu rozwoju, oraz by w pełni przestrzegały wszystkich zobowiązań w ramach WTO i zobowiązań międzynarodowych; apeluje do Komisji i władz chińskich o ścisłą współpracę przy reformie zbioru zasad WTO w celu wspierania bardziej zrównoważonego rozwoju, promowania zielonej transformacji i rewolucji cyfrowej oraz zapewnienia stabilności i pewności prawa na arenie handlu międzynarodowego;

48. niepokoi się coraz większym brakiem równowagi w dwustronnych stosunkach gospodarczych i handlowych między UE a Chinami; podkreśla, że przywrócenie równowagi i wyrównanie warunków działania leży w żywotnym interesie UE; uważa, że Chiny i UE muszą zapewnić równe warunki działania i zbudować owocne stosunki mimo różnic między swoimi systemami gospodarczymi; podkreśla w tym względzie trwające w UE prace nad udoskonaleniem zestawu narzędzi handlowych, uznając jednocześnie potrzebę prowadzenia otwartego dialogu na temat wspólnych wyzwań, takich jak światowa walka ze zmianą klimatu; podkreśla pilną potrzebę uzupełnienia przez UE szeregu środków autonomicznych, w tym bardziej rygorystycznego rozporządzenia unijnego w sprawie monitorowania BIZ, prawodawstwa dotyczącego subsydiów zagranicznych, które wywołują zakłócenia na rynku wewnętrznym, szybkiego przyjęcia asertywnego i skutecznego międzynarodowego instrumentu regulującego zamówienia publiczne, środków dotyczących eksportu technologii podwójnego zastosowania, skutecznego instrumentu przeciwdziałania przymusowi, pakietu przepisów dotyczących zrównoważonego ładu korporacyjnego oraz przepisów dotyczących łańcucha dostaw z obowiązkowymi wymogami w zakresie należytej staranności, które powinny również przewidywać zakaz przywozu towarów pochodzących z pracy przymusowej; uważa, że za konieczne należy uznać dodatkowe ukierunkowane środki w ramach globalnego systemu sankcji UE za naruszenia praw człowieka;

Czwartek, 16 września 2021 r.

49. ponownie wyraża głębokie zaniepokojenie wieloma przeszkodami, które utrudniają europejskim przedsiębiorstwom dostęp do chińskiego rynku i prowadzenie na nim działalności; obawia się, że chińska strategia podwójnego obrotu, o której mowa w 14. planie pięcioletnim, pogorszy jeszcze warunki prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorstw z UE; ponownie wyraża szczególne zaniepokojenie zakłócającymi rynek praktykami, takimi jak dotacje przemysłowe, uprzywilejowane traktowanie chińskich przedsiębiorstw państwowych, kradzież własności intelektualnej, przymusowe transfery technologii i lokalizacja danych, nadwyżką mocy produkcyjnych w sektorach takich jak przemysł stalowy i wynikającym z niej dumpingiem wywozowym oraz innymi nieuczciwymi praktykami handlowymi, a także ogólnie rosnącą ingerencją polityczną w otoczenie biznesowe, w tym w sektor prywatny; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy z partnerami na szczeblu WTO mającymi podobne zapatrywania, aby opracować wspólne podejście do zwalczania tych nieuczciwych praktyk handlowych Chin; z zadowoleniem przyjmuje dialog UE–USA na temat Chin jako środka współpracy w takich dziedzinach jak wzajemność, multilateralizm, praktyki zakłócające rynek oraz gospodarka i inne kwestie strukturalne, w przypadku których koordynacja UE–USA może przynieść wartość dodaną; jest przekonany o istotnym znaczeniu rzetelnego informowania na temat zmian legislacyjnych i regulacyjnych na rynku chińskim, biorąc pod uwagę ich nieprzejrzysty charakter i fakt, że steruje nimi państwo; przypomina w tym kontekście o znaczeniu częstych i otwartych dyskusji z instytucjami UE, Izbą Handlową Unii Europejskiej w Chinach i wszystkimi naszymi partnerami na miejscu;

50. uważa, że należy w szczególności omówić negatywne skutki związane z handlem wynikające z zakłóceń spowodowanych przez światową nadwyżkę mocy produkcyjnych w sektorach takich jak stal i aluminium oraz ewentualne środki zaradcze, jak również, że należy rozwiązać kwestię subsydiów przemysłowych na szczeblu WTO; wzywa Chiny, aby ponownie zaangażowały się w prace globalnego forum ds. nadwyżki mocy produkcyjnych w przemyśle stalowym w celu wyeliminowania nadwyżki i przywrócenia równych warunków działania; zauważa, że – pomimo planów Chin dotyczących zamknięcia przestarzałych zakładów produkcyjnych i modernizacji produkcji – przez cztery lata z rządu odnotowano rekordowy poziom rocznej produkcji stali surowej; zachęca władze chińskie do wywiązania się z zobowiązań dotyczących ograniczenia produkcji stali surowej;

51. przypomina w tym kontekście o powiązaniach między handlem, patentami i normami; uważa, że normalizacja i elementy normatywne rosnącej konkurencji międzynarodowej mają zasadnicze znaczenie dla polityki handlowej UE i powinny być jednym z kluczowych filarów jej strategicznej polityki przemysłowej; przypomina, że normalizacja jest oceniana jako dziedzina, w której Chiny sygnalizują zamiary odcięcia się od ogólnego trendu i decouplingu; podkreśla, że walka z podrabianiem jest jednym z głównych priorytetów działań UE w zakresie handlowych aspektów ochrony własności intelektualnej; wyraża zaniepokojenie, że przeważająca część towarów podrobionych i pirackich trafiających do UE, zarówno pod względem wartości, jak i ilości, pochodzi z Chin; podkreśla, że umowa UE–Chiny w sprawie oznaczeń geograficznych stanowi pierwszy krok w walce z podrabianiem towarów, i apeluje do Komisji o wzmoczenie starań na rzecz ochrony własności intelektualnej UE, w tym patentów; jest zaniepokojony coraz powszechniejszą praktyką chińskich sądów polegającą na przypisywaniu sobie ogólnoswiatowej jurysdykcji w odniesieniu do określania sprawiedliwych, rozsądnych i niedyskryminujących warunków udzielania licencji na standardowe patenty niezbędne do spełnienia normy, a także uniemożliwianiu przedsiębiorstwom kwestionowania ich orzeczeń; podkreśla, że ta praktyka jest równoznaczna z przyzwoleniem na to, by chińskie przedsiębiorstwa nie płaciły godziwej ceny za korzystanie ze standardowych patentów niezbędnych do spełnienia normy, i zagraża europejskiej działalności badawczej; zwraca się do Komisji o interwencję w tej sprawie u władz chińskich; apeluje o poświęcenie większej uwagi naruszeniom w dziedzinie cyfryzacji i komunikacji we wszystkich właściwych organach, w tym w Międzynarodowym Związku Telekomunikacyjnym ONZ, wraz z partnerami UE o podobnych zapatrywaniach, w szczególności ze Stanami Zjednoczonymi; apeluje o wzmoczone dyskusje polityczne na temat skutków chińskich inicjatyw, takich jak „Made in China 2025” lub, w coraz istotniejszym zakresie, „China Standards 2035”; w tym kontekście jest zaniepokojony rosnącym autorytaryzmem cyfrowym Chin oraz ich staraniami, aby propagować swój model zarządzania cyfrowego na całym świecie; podkreśla potrzebę zawarcia porozumienia WTO w sprawie handlu elektronicznego w ramach wspólnego oświadczenia, w celu promowania podstawowej otwartości i równych warunków działania z Chinami;

52. wzywa do zwrócenia większej uwagi na europejskie MŚP, które nawiązują stosunki handlowe i inwestycyjne z Chinami, i z zadowoleniem przyjmuje wsparcie Komisji dla inicjatyw przyjaznych MŚP, takich jak portal Access2Markets, narzędzie do samooceny reguł pochodzenia (ROSA) czy centrum pomocy dla MŚP na temat praw własności intelektualnej w Chinach;

53. odnotowuje, że co do zasady zawarto na szczeblu politycznym kompleksową umowę inwestycyjną między UE a Chinami (CAI), i uznaje wysiłki Komisji na rzecz wyeliminowania niedociągnięć związanych z asymetrią dostępu do rynku, równymi szansami i zrównoważonym rozwojem poprzez zaangażowanie oparte na zasadach; przypomina jednak, że stosunki handlowe nie odbywają się w próżni;

Czwartek, 16 września 2021 r.

54. apeluje do Komisji, aby skonsultowała się z Parlamentem przed podjęciem jakichkolwiek kroków zmierzających do zawarcia i podpisania tej umowy; wzywa Chiny do podjęcia konkretnych działań na rzecz ratyfikacji i wdrożenia podstawowych konwencji MOP nr 29 i 105 dotyczących pracy przymusowej; podkreśla, że Chiny zobowiązały się także do skutecznego wdrożenia ratyfikowanych przez siebie konwencji MOP i dążenia do ratyfikacji innych „aktualnych” podstawowych konwencji MOP;

55. zauważa, że 26 państw członkowskich UE jest związanych z Chinami dwustronnymi umowami inwestycyjnymi starego typu;

56. przypomina jednak, że sama CAI nie rozwiąże wszystkich problemów utrudniających nasze stosunki gospodarcze i polityczne, a zatem należy ją rozpatrywać w kontekście udoskonalonego, bardziej asertywnego unijnego zestawu instrumentów jednostronnych; podkreśla, że Parlament Europejski będzie dokładnie kontrolował umowę, w tym sekcję dotyczącą zrównoważonego rozwoju;

57. podkreśla, że właściwe wdrożenie i skuteczne egzekwowanie byłyby kluczowymi czynnikami decydującymi o użyteczności i sukcesie umowy pod względem niwelowania asymetrii strukturalnych w stosunkach handlowych i inwestycyjnych; podkreśla rolę i znaczenie ustrukturyzowanych i częstych kontaktów z biurem głównego urzędnika Komisji ds. egzekwowania przepisów handlowych w wysiłkach na rzecz oceny przyszłego wdrożenia tej umowy, o ile zostanie przyjęta; przypomina i podkreśla w tym kontekście znaczenie dyplomacji parlamentarnej jako czynnika ułatwiającego wzajemne zrozumienie, przejrzystą komunikację i szczerzy dialog;

58. z zadowoleniem przyjmuje wejście w życie umowy UE–Chiny w sprawie oznaczeń geograficznych i ponownie podkreśla, jak ważne jest jej skuteczne wdrożenie i egzekwowanie na rynkach obu stron; z zadowoleniem przyjmuje przewidywane włączenie w zakres obecnej umowy dodatkowych 350 nazw oznaczeń geograficznych z obu stron; zwraca uwagę, że ta ograniczona umowa w sprawie oznaczeń geograficznych mogłaby posłużyć za wzór i podstawę przyszłych umów w sprawie oznaczeń geograficznych; podkreśla kluczową rolę, jaką główny urzędnik ds. egzekwowania przepisów handlowych będzie odgrywał w monitorowaniu i poprawie przestrzegania umowy; wzywa tego urzędnika, by niezwłocznie reagował na przypadki niewłaściwego wdrożenia umowy;

59. podkreśla, że Chiny mają jeszcze przed sobą długą drogę, zanim staną się gospodarką wolnorynkową, z uwagi na bardzo wysoki stopień wpływu państwa na gospodarkę i na decyzje przedsiębiorstw dotyczące cen, kosztów, produkcji i nakładów; w tym kontekście apeluje do Chin o przyjęcie bardziej liberalnych środków wobec chińskich i zagranicznych przedsiębiorstw działających w kraju;

60. wzywa do zwiększenia finansowania projektów rozwoju sieci 5G i badań nad technologiami 6G, sztuczną inteligencją i technologią dużych zbiorów danych, aby zapewnić bezpieczeństwo sieci w przyszłości i zwiększyć suwerenność cyfrową, co będzie miało zasadnicze znaczenie dla cyfryzacji i wzrostu gospodarczego, ale również dla wypełnienia luki technologicznej w stosunkach z Chinami oraz wyeliminowania ryzyka, na które mogą być narażeni członkowie NATO i jej partnerzy w związku z integracją chińskiej technologii 5G w sieciach telekomunikacyjnych, ponieważ takie działania mogłyby doprowadzić do osłabienia przyszłości rządów demokratycznych; ponadto wzywa do przyjęcia skoordynowanej strategii UE w zakresie cyberbezpieczeństwa oraz do zwiększenia zdolności państw członkowskich w tej dziedzinie, między innymi aby lepiej chronić się przed zagrożeniami dla krytycznej infrastruktury UE pochodzącymi z państw trzecich, w tym Chin;

61. podkreśla, jak istotne jest, by we współpracy z kluczowymi partnerami strategicznymi, którzy dzielą liberalne i demokratyczne wartości UE, pracować nad przepisami dotyczącymi sztucznej inteligencji oraz nad ramami etycznymi i odpowiedzialnością cywilną w odniesieniu do systemów sztucznej inteligencji i powiązanych z nimi technologii, które to przepisy i ramy pobudzają ukierunkowane na człowieka i uwzględniające prywatność innowacje; podkreśla, że systemy scoringu obywateli są niezgodne z podstawowymi wartościami UE; podkreśla potrzebę ochrony praw jednostki przez UE; w związku z tym podkreśla, że takie strategie polityczne i narzędzia nadzoru pod żadnym pozorem nie powinny być stosowane w UE; w związku z tym podkreśla, że UE musi dążyć do ograniczenia ponadnarodowego zasięgu cyfrowych represji i przeciwdziałania im;

Obrona i propagowanie podstawowych europejskich interesów i wartości poprzez przekształcenie UE w bardziej skuteczny podmiot geopolityczny

62. uważa, że UE powinna kontynuować wysiłki, aby stać się skuteczniejszym podmiotem geopolitycznym poprzez zapewnienie bardziej zjednoczonego podejścia geopolitycznego państw członkowskich, a także poprzez wspieranie swojej strategicznej autonomii i zdolności oraz prowadzenie współpracy z USA i innymi partnerami o podobnych poglądach;

Czwartek, 16 września 2021 r.

63. podkreśla, że udana europejska polityka sąsiedztwa przesądza o zdolności UE do objęcia roli podmiotu działającego w wymiarze globalnym; ostrzega przed rosnącą rolą Chin w bezpośrednim sąsiedztwie UE, w tym w krajach kandydujących; wzywa do przyjęcia strategicznego podejścia na szczeblu UE, aby stawić czoła działaniom Chin za pośrednictwem inwestycji, pożyczek i działalności biznesowej w krajach sąsiadujących, zwłaszcza na Bałkanach Zachodnich; wzywa w szczególności do aktywnego zaangażowania UE w zapewnienie tym krajom realnej alternatywy dla chińskich inwestycji;

64. zwraca uwagę, że należy wzmocnić narzędzia służące UE do obrony, a także zwiększyć jej zdolności do ochrony interesów za granicą i do odgrywania bardziej proaktywnej, konsekwentnej i strategicznej roli w bezpośrednim sąsiedztwie oraz dopilnować, by podejście geopolityczne państw członkowskich cechowała jedność;

65. uważa, że Konferencja w sprawie przyszłości Europy powinna stanowić forum debaty na temat działań zewnętrznych UE, na przykład na temat ochrony praw człowieka, oraz forum dyskusji na temat sposobów osiągnięcia otwartej autonomii strategicznej; podkreśla, jak ważne jest omówienie kwestii związanych z usprawnieniem i umocnieniem wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa UE, na przykład poprzez nadanie wysokiemu przedstawicielowi / wiceprzewodniczącemu silniejszego mandatu do działania w imieniu UE w kwestiach polityki zewnętrznej i do podjęcia niezbędnych kroków w celu wprowadzenia głosowania większością kwalifikowaną w niektórych obszarach spraw zagranicznych; wzywa do zacieśnienia współpracy w dziedzinie obronności między państwami członkowskimi w celu wzmocnienia europejskich strategicznych zdolności obronnych, a także utworzenia pełnoprawnej Europejskiej Unii Obrony, która obejmowałaby europejskie zdolności wojskowe;

66. podkreśla potrzebę odpowiedniego upoważnienia ESDZ do działania i udostępnienia jej środków niezbędnych do monitorowania chińskich operacji dezinformacyjnych i przeciwdziałania tym operacjom, w tym utworzenia specjalnej dalekowschodniej grupy zadaniowej StratCom skoncentrowanej na dezinformacji pochodzącej z Chin; wzywa Chiny do zaprzestania stosowania zawaolowanych środków manipulacji w odniesieniu do debaty publicznej w UE; zachęca Komisję do opracowania ogólnounijnego systemu regulacyjnego, aby zapobiec nabywaniu europejskich przedsiębiorstw medialnych przez przedsiębiorstwa medialne finansowane lub kontrolowane przez rządy państw trzecich, z myślą o ochronie niezależnych i wolnych mediów w UE; proponuje zróżnicowanie mediów chińskojęzycznych w Europie poprzez zachęcanie do współpracy między mediami europejskimi a partnerami międzynarodowymi, takimi jak Tajwan; podkreśla ponadto pilną potrzebę znacznego zwiększenia potencjału eksperckiego w ESDZ i ogólnie w Komisji w odniesieniu do Chin;

67. zwraca uwagę na znaczenie niezależnych studiów i badań naukowych dotyczących Chin na uniwersytetach, w ośrodkach analitycznych, instytucjach badawczych i szkołach w całej UE, nieobjętych chińskim wsparciem finansowym i niepozostających pod wpływem Chin, aby zapewnić integralność nauki i wolność słowa; w związku z tym wzywa UE do opracowania programu finansowania badań naukowych i szkoleń językowych związanych z Chinami w UE;

68. zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia niezależnych od wpływu Komunistycznej Partii Chin programów nauczania kultury, języka i polityki Chin, na przykład w drodze bliższych stosunków ze środowiskiem akademickim i społeczeństwem Tajwanu;

69. wzywa Komisję do uwzględnienia i ujęcia w swojej strategii szybko rosnącego zainteresowania Chin Arktyką oraz zaangażowania Chin w tym regionie; apeluje o przygotowanie do zapewnienia swobody żeglugi na arktycznym odcinku Północnej Drogi Morskiej; odnotowuje inwestycje Chin w badania i infrastrukturę strategiczną w Arctyce i zwraca uwagę, że UE nie powinna utracić ważnej pozycji w tym istotnym regionie;

o

o o

70. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, a także, tytułem informacji, rządowi Chińskiej Republiki Ludowej.